ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců Mgr. Petry Weissové a JUDr. Miloslava Výborného v právní věci žalobkyně: **Z. Š.**, zastoupená Mgr. Romanem Měrkou, advokátem se sídlem O. Lysohorského 702, Frýdek-Místek, proti žalovanému: **Ministerstvo zemědělství**, se sídlem Těšnov 65/17, Praha 1, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 31. 10. 2016, čj. 8 A 142/2016-13,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Úvod:

Žalobkyně se domáhala ochrany pokojného stavu u správních orgánů. Ty ji odmítly s tím, že od 1. 1. 2014 k tomu nejsou příslušné. Stejně se k věci postavilo Ministerstvo zemědělství, které vyřizovalo její podání jako poslední. Žalobkyně podala proti ministerstvu zásahovou žalobu, jejíž důvodnost spatřovala v zásahu do svých procesních práv a nesprávném úředním postupu žalovaného. Městský soud žalobu odmítl s tím, že se jedná o soukromoprávní věc, a žalobkyni odkázal na soudy rozhodující v občanskoprávním řízení. Proti tomuto rozhodnutí brojí žalobkyně kasační stížností.

Nejvyšší správní soud se musel zabývat povahou ochrany soukromých práv správními orgány a důsledky jejího neposkytnutí.

I.

[1] Na pozemku žalobkyně rostl smrk, který spadl na sousední pozemek. Soused vyzval žalobkyni k odstranění spadlého stromu, a když tak neučinila, odklidil jej sám. Žalobkyně se obrátila na Městský úřad Frýdlant nad Ostravicí se žádostí „o pomoc při uvedení do pokojného stavu". Správní orgán jí 17. 2. 2014 sdělil, že na základě jejího podnětu neshledal porušení zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a změně některých dalších zákonů (lesní zákon), a že v soukromoprávním sporu nemůže jednat, ani od 1. 1. 2014 poskytovat ochranu pokojného stavu.

[2] Žalobkyně se podáním obrátila na Krajský úřad Moravskoslezského kraje. Odbor životního prostředí a zemědělství jej 21. 5. 2014 vyhodnotil jako stížnost dle § 175 spr. ř. a shledal, že není důvodná. Další podání vyhodnotil krajský úřad, odbor kontroly a sdílených služeb, jako stížnost dle § 175 spr. ř. proti postupu odboru životního prostředí a postoupil ji tomuto odboru, který ji 21. 4. 2015 neshledal důvodnou. Uvedl, že ochrana pokojného stavu správními orgány již není součástí právního řádu a v této věci nemůže jednat.

[3] Ministerstvo zemědělství (žalovaný) obdrželo „žádost o vyřízení". V odpovědi žalobkyni uvedlo, že krajský úřad postupoval správně, pokud podání vyhodnotil jako stížnosti. Městský úřad se nemohl zabývat řešením soukromoprávního sporu, neboť by to znamenalo poskytování právních služeb. Spor nelze řešit ve správním řízení, a pokud se strany nedohodnou, věc lze předložit soudu.

II.

[4] Žalobkyně podala žalobu na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného u Krajského soudu v Ostravě. Důvodnost spatřovala v zásahu do svých procesních práv a nesprávném úředním postupu žalovaného. Tvrdí, že jeho přípis obsahuje pouze obecné konstatování a žádné úvahy, kterými se řídil. Žádala prošetření postupu krajského úřadu, nikoliv řešení sousedského sporu.

[5] Krajský soud v Ostravě postoupil věc jako místně příslušnému Městskému soudu v Praze. Ten žalobu odmítl (výrok I.) a rozhodl o tom, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.). Uvedl, že se žalobkyně domáhala ochrany svého vlastnického práva, avšak soudy ve správním soudnictví poskytují ochranu veřejným subjektivním právům. Prohlásil se za věcně nepříslušný a žalobu odmítl. Poučil žalobkyni o možnosti podat civilní žalobu.

III.

[6] Žalobkyně (stěžovatelka) napadla usnesení městského soudu kasační stížností opírající se o důvody dle § 103 odst. 1 písm. a), d) a e) s. ř. s.

[7] Namítla, že nežádala soud o rozhodnutí v soukromoprávním sporu, ale o posouzení, zda byl postup správních orgánů správný a zdali nepředstavuje nezákonný

zásah. Dále uvedla, že její podání správním orgánům byla nesprávně vyhodnocena jako stížnosti; ve skutečnosti se jednalo o podněty dle § 42 spr. ř. směřující k uplatnění § 156 odst. 2 spr. ř., tedy přiměřené aplikaci úpravy přezkumného řízení.

[8] Stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud zrušil usnesení městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

IV.

[9] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že mu nebylo napadené usnesení doručeno. Správní orgány postupovaly správně, pokud hodnotily podání stěžovatelky jako stížnosti. Zároveň nemohou rozhodovat soukromoprávní spory, a proto stěžovatelce nemohly vyhovět. Nedošlo k zásahu do veřejných práv stěžovatelky.

V.

[10] Kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou. Nejvyšší správní soud proto posoudil její důvodnost v mezích rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[11] Kasační stížnost není důvodná.

[12] V řízení o kasační stížnosti má stěžovatelka za to, že městský soud neměl odmítnout její žalobu, jelikož se domáhala ochrany svého veřejného subjektivního práva, nikoliv vlastnického práva. Žádala přezkum postupu správních orgánů.

[13] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval nepřezkoumatelností usnesení, a to jak z úřední povinnosti, tak i k námitce stěžovatelky (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 2 Ads 58/2003-75). Pokud by shledal usnesení v celém rozsahu nepřezkoumatelným, nemohl by posuzovat další kasační námitky stěžovatelky.

[14] Nejvyšší správní soud nepřezkoumatelnost usnesení krajského soudu neshledal. Městský soud vyložil dostatečně určitě a srozumitelně, z jakých skutečností vycházel, jak je hodnotil a na základě jakých úvah dospěl k závěru o odmítnutí žaloby dle § 46 odst. 2 s. ř. s.

[15] Městský soud správně posoudil, že základem věci je soukromoprávní spor, který by měly rozhodovat civilní soudy s ohledem na § 7 o. s. ř. Lze souhlasit i s postupem správních orgánů, jež stěžovatelku upozornily na to, že od 1. 1. 2014, tedy od účinnosti zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, nemají možnost poskytovat ochranu pokojnému stavu. Stejně tak nemohou rozhodovat soukromoprávní spory, pokud tak nestanoví zvláštní zákon; na projednávanou věc žádný nedopadá.

[16] Správní orgány tedy nemohly zahájit řízení „ve věci pomoci při ochraně majetku a uvedení do pokojného stavu“ ani na podnět stěžovatelky. Stížnostmi na vyřízení věci se zabývaly a vyhodnotily je správně jako nedůvodné. Správní orgány postupovaly procesně správně, zásahová žaloba tedy zřejmě nemohla být úspěšná a městský soud jí nemohl vyhovět. Měl ji však zamítnout, nikoliv odmítnout, protože směřovala proti

postupu správních orgánů. Ten má veřejnoprávní charakter, a to i v případě, že by předmětem řízení byla soukromoprávní věc (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 5 As 31/2003-49). Na situaci nic nemění ani to, že v konkrétní věci nemají správní orgány k rozhodování pravomoc.

[17] V dané konkrétní věci však Nejvyšší správní soud nepovažuje za vhodné rušit rozhodnutí městského soudu a věc mu vracet k dalšímu řízení. Jak je uvedeno výše, je zřejmé, že žaloba nemůže být úspěšná. Žalobkyně byla navíc poučena o možnosti domáhat se svého práva před civilními soudy; v meritu věci jí tedy není upírána soudní ochrana. Zrušení usnesení městského soudu by řízení pouze uměle prodlužovalo a v důsledku by bylo i proti zájmům stěžovatelky.

[18] Nad rámec výše uvedeného Nejvyšší správní soud uvádí, že dle obsahu soudního spisu usnesení o odmítnutí žaloby nebylo žalovanému doručeno. Nicméně žalovaný byl účastníkem řízení před městským soudem; nedoručení usnesení žalovanému na účastenství nemá vliv.

VI.

[19] Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou, proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[20] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nebyla v řízení o kasační stížnosti úspěšná, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 31. srpna 2017

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu